

Lapsiystävällistä kaupunkia rakentamassa

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet 2020–2023

Luonnos

1

TAVOITTEET

Parannetaan moniammatillista yhteistyötä lasten ja nuorten kanssa työskentelevien toimijoiden välillä. Poistetaan yhteistyön esteitä ja selkeytetään pelisääntöjä.

TOIMENPITEET

- Kootaan tiedot erilaisista lasten ja nuorten asioita käsittelevistä ryhmistä hyvinvoinnin ohjausryhmään. Tietoja hyödyntäen parannetaan ja kehitetään olemassa olevien ryhmien toimintaa ja tiedonkulkua. Tiedonkulkua tulee parantaa myös eri toimialojen linjaorganisaatioiden sisällä.
- Kehitetään moniammatillista yhteistyötä. Tarkastellaan asiakkaiden palvelupolkuja eri alueilla työskentelevien kesken ja tiivistetään eri toimijoiden (kaupunki, järjestöt, seurakunta ja yksityinen sektori) välistä yhteistyötä.
- Luodaan toimintakulttuuri, jossa on mahdollista tehdä yhteistyötä. Lisätään työntekijöiden tietoa miten yhteistyötä voidaan tehdä yhteisten pelisääntöjen mukaan. (Esimerkkinä salassapitosäännösten selkiyttäminen.)
- Tehostetaan kaupungin sekä lasten ja nuorten kanssa toimivien järjestöjen välisen yhteistyön ja vapaaehtoistoiminnan koordinoitua. (mm. tarvitaan tietopankki järjestöistä, otetaan aiempaa enemmän kolmannen sektorin edustajia mukaan kaupungin työryhmiin)

2

TAVOITTEET

Kukaan lapsi eikä nuori jää yksin tai syrjään. Edistetään välittävää kohtaamista, kuuntelua ja vuoropuhelua, jonka avulla saadaan järjestettyä tarvittava tuki sitä tarvitseville. Puututaan tehokkaasti kiusaamiseen, joka on tullut aikuisten tietoon.

TOIMENPITEET

- Varmistetaan, että varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa on käytössä selkeä yhdenmukainen ohjeistus/malli kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, siihen puuttumiseen ja seurantaan.
- Koulunuorisotyön vahvistaminen: yhteisöllisyyden rakentaminen, ulkopuolisuuden havainnointi ja siihen puuttuminen.
- Lisätään kouluihin jalkautuvaa nuorisotyötä sekä muita koulun ulkopuolisia turvallisia, kuuntelevia ja helposti lähestyttäviä aikuisia. Tässä hyödynnetään myös sähköisten välineiden tuomia mahdollisuuksia.
- Kohtaamiseen koulutusta, kampanjointia ja selkeä palvelulupaus, johon työntekijät sitoutetaan.
- Mielen hyvinvointi – kehitetään lapsiin ja nuoriin sekä perheisiin kohdistuvaa ehkäisevää mielenterveystyötä: työntekijöiden kouluttaminen mielenterveyden tukemiseen ja psykiatristen sairaanhoitajien toiminnan vakiinnuttaminen ja vastaavatyypin toiminnan laajentaminen myös alakouluihin. Luodaan kaupunkitasoinen malli ehkäisevään mielenterveystyöhön.

3

TAVOITTEET

Parannetaan lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia palveluiden toteuttamisessa ja kehittämisessä.

TOIMENPITEET

- Tunnistetaan sekä huomioidaan aiempaa paremmin lapsilta ja nuorilta tulevat palautteet sekä kehittämis ehdotukset. Kehitetään uusia tapoja palautteen antamiseen ja kannustetaan käyttämään olemassa olevia kanavia. Lasten ja nuorten tietoisuutta eri vaikuttamisen kanavista lisätään.
- Hyödynnetään enemmän ja tehokkaammin olemassa olevia kanavia osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteuttamisessa: lasten parlamentti, nuorisovaltuusto, vanhempainillat, oppilaskunnat ja luokkatunnit.
- Asiakaslähtöisyyden varmistaminen: kuullaan systemaattisesti lasten ja nuorten toiveet ja tarpeet palveluissa sekä niiden kehittämisessä.

4

TAVOITTEET

Nopeutetaan ja helpotetaan lasten ja nuorten sekä perheiden pääsyä heidän tarpeitansa vastaaviin palveluihin.

TOIMENPITEET

- Perhekeskusmalli otetaan käyttöön koko Turun alueella ja se toimii aidosti moniammatillisesti
- Nuorille suunnatut palvelut ovat aiempaa kohtaavampia, matalan kynnyksen palveluita ilman ajanvarausta ”walk in -periaatteella”.
- Sähköisten järjestelmien aiempaa tehokkaampi hyödyntäminen palveluista tiedottamisessa.
- Verkkokohtaamisten määrää ja laatua lisätään. Luodaan palveluohjausmalli, jossa asiakkaan tarvitsee tietää vain tarpeensa eikä palvelutarjontaa. (Vrt. Kompassi tai Pyydä apua -nappi.)
- Lapsiperheiden kotipalveluun panostaminen on tehokasta ennaltaehkäisyä. Varmistetaan kotipalvelun riittävä saatavuus.

5 TAVOITTEET

Edistetään lasten ja nuorten terveiden elintapoja ja arjenhallinnan taitoja.

TOIMENPITEET (1/2)

- Suunnitelmallinen lähiliikuntapaikoista, leikkipaikoista ja koulujen sekä päiväkotien pihoista huolehtiminen ja kehittäminen viihtyisäksi ja liikkumiseen houkuttelevaksi kaikilla alueilla. Tämä tehdään toimialarajat ylittävällä yhteistyöllä.
- Korostetaan perusasioiden merkitystä ohjauksessa ja neuvonnassa: terveellinen ravinto, riittävä uni, liikunta ja paikallaanolon vähentäminen. Varmistetaan, että jokaisella lapsia, nuoria tai perheitä kohtaavalla toimijalla on riittävästi tietoa terveellisistä elämän-tavoista ja keinoja puheeksiottamiseen sekä palveluihin ohjaamiseen.
- Tarvitaan uusia toimintatapoja nuorten aikuisten arjen taitojen lisäämiseksi: käytännön harjoittelua itsestä huolehtimiseen, kodinhoitoon, virastoissa asiointiin, laskujen maksuun ja raha-asioiden hoitamiseen.

5

TAVOITTEET

Edistetään lasten ja nuorten terveiden elintapoja ja arjenhallinnan taitoja.

TOIMENPITEET (2/2)

- Ala- ja yläkoulujen Liikkuva koulu -toiminnan edelleen kehittäminen. Laajennus jo toteutettu toiselle asteelle.
- Liikuntavälineiden lainausmahdollisuuksista tiedottaminen ja välinelainaus toiminnan kehittäminen
- Terveiden elintapojen markkinointi nuorten näköiseksi esim. tubettajien avulla.
- Move! -mittausten ja kouluterveyskyselyn tuloksia hyödynnetään koulujen omissa toimenpidesuunnitelmissa.

6

TAVOITTEET

Ennaltaehkäistään lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa seksuaalista ja fyysistä väkivaltaa.

TOIMENPITEET

- Kaikkien opettajien kouluttaminen: Prokoulu-toiminnan kautta positiivisen pedagogiikan edistäminen ja Mapa-koulutus oppilaiden aggressiivisen ja haasteellisen käytöksen ennaltaehkäisyyn ja hallintaan.
- Someturva-palvelun käytön vakiinnuttamisen tarvetta arvioidaan peruskouluissa ja toisella asteella.
- Koulutetaan henkilökuntaa tunnistamiseen, puuttumiseen ja eteenpäin ohjaamiseen. Otetaan käyttöön LUOTSI-toimintamalli väkivallan (lähisuhde, seksuaalinen väkivalta ja ahdistelu, kiusaaminen) tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi.

7 TAVOITTEET

Säilytetään UNICEFIN lapsiystävällinen kunta -tunnustus. Otetaan käyttöön lapsivaikutusten arviointi osana ennakkovaikutusten arviointia.

TOIMENPITEET

- Tehdään kaupunkitasoinen päätös ennakkovaikutusten arvioinnin systemaattisesta käyttöönotosta

8 TAVOITTEET

Turvataan lapsille ja nuorille riittävät harrastusmahdollisuudet vanhempien varallisuudesta ja muista taustekijöistä riippumatta.

TOIMENPITEET

- Selvitys ”Islannin mallin -harrastesetelin” toteutustavasta Turussa, käyttöönoton pilotointi. Tavoitteena on taata jokaiselle lapselle ja nuorelle vähintään yksi harrastus.
- Harrastusten järjestäminen kaupungin tiloissa monipuolisesti myös muualla kuin kouluympäristössä. Tärkeää on, että harrastaminen mahdollistuu lasten ja nuorten lähiympäristöissä.
- Monipuolisten maksuttomien harrastusmahdollisuuksien takaaminen: koulujen harrastusaikaikkuna-toiminnan edelleen kehittäminen.

9

TAVOITTEET

Puututaan varhaisessa vaiheessa tehokkaasti koulupoissaoloihin ja ennaltaehkäistään koulutuksen keskeyttämistä antamalla lapselle, nuorelle sekä perheelle tarvittava tuki.

TOIMENPITEET

- Otetaan käyttöön yhtenäinen koko kaupungin kattava toimintamalli koulupoissaoloihin puuttumiseen.
- Otetaan käyttöön hankkeiden kautta kehitettäviä toimintamalleja, joilla ehkäistään koulupolun keskeytymistä.

10

TAVOITTEET

Edistetään varhaista puuttumista pienten lasten käytöksessä havaittuihin huolenaiheisiin. Tuetaan perheiden hakeutumista aikaisessa vaiheessa tarvittavan tuen ja eri palveluiden piiriin.

TOIMENPITEET

- Varhaiskasvattajille lisäkoulutusta pienten lasten haastavaan käytökseen (Esim. Mapa-koulutus)
- Lapset puheeksi –menetelmä käyttöön kattavasti.
- Mahdollistetaan aiempaa useammin lisäkäynnit neuvolassa tai muut perheitä tukevat interventiot.
- Kuraattoritoiminnan käynnistäminen varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa
- Psykologiresurssin saaminen esiopetuksen oppilashuoltoon

1 1

TAVOITTEET

Ehkäistään lasten ja nuorten nikotiini- ja päihdekokeiluja.

TOIMENPITEET

- Koulunuorisotyön vahvistaminen matalan kynnyksen kohtaamisen ja keskustelun mahdollistamiseksi
- Päihdevalistuksen muotojen ja tapojen kehittäminen edelleen yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.
- Luodaan selkeä toimintamalli lasten ja nuorten nikotiini- ja päihteidenkäyttöön puuttumiseen. Laaditaan yhteinen ohjeistus siitä, miten toimitaan kun oppilas tulee kouluun päihtyneenä.

1

TAVOITTEET

Ennaltaehkäistään
nuorten
radikalisoitumista ja
jengiytymistä.

2

TOIMENPITEET

- Selkeän toimintamallin luominen eri taustoista nousevaan jengiytymiseen puuttumiseen ja radikalisoitumisviitteistä ilmoittamiseen.
- Koulutetaan nuorten kanssa työskenteleviä tunnistamaan ilmiöitä.

1

TAVOITTEET

Kehitetään lastensuojelua valtakunnallisten laatusuosituksen ja rakennemuutos-tavoitteiden mukaisesti.

3

TOIMENPITEET

- Turvataan lapsiperhesosiaalityölle ja lasten-suojelulle riittävät resurssit laatusuosituksen mukaisesti
- Jatketaan rakennemuutostavoitteiden eteen tehtyä työtä; painotetaan ennaltaehkäisevää ja avohuollon työtä. Sijaishuollossa lisätään edelleen perhehoitoa.
- Lapsen ja perheen asemaa ja osallisuutta vahvistetaan lastensuojelun prosesseissa
- Vaativimman lastensuojelutyön osaamista vahvistetaan

Kärkitoimenpiteet, joihin tulee ensisijaisesti panostaa

- Riittävien resurssien turvaaminen lakisääteisille peruspalveluille
- Varhaisen puuttumisen tehostaminen ja palvelupolkujen selkeyttäminen
- Terveyttä edistävät toimenpiteet: terveempää elämää ym. Ennaltaehkäisevien poikkisektoraalisten toimintamallien vahvistaminen
- Yhteiset toimintamallit kiusaamiseen puuttumiseen, päihteidenkäyttöön, koulupoissaoloihin, mielenterveysongelmiin sekä väkivaltaan puuttumiseen
- Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen ja yhteistyön esteiden poistaminen
- Radikalisoitumiseen ja jengiytymiseen puuttuminen